

Grøn omstilling af dansk landbrug – Forslagene fra ekspertgruppen for en grøn skatterreform

Præsentation på landsmøde i
Danmarks Naturfredningsforening
den 27. april 2024

Professor Peter Birch Sørensen
Københavns Universitet

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

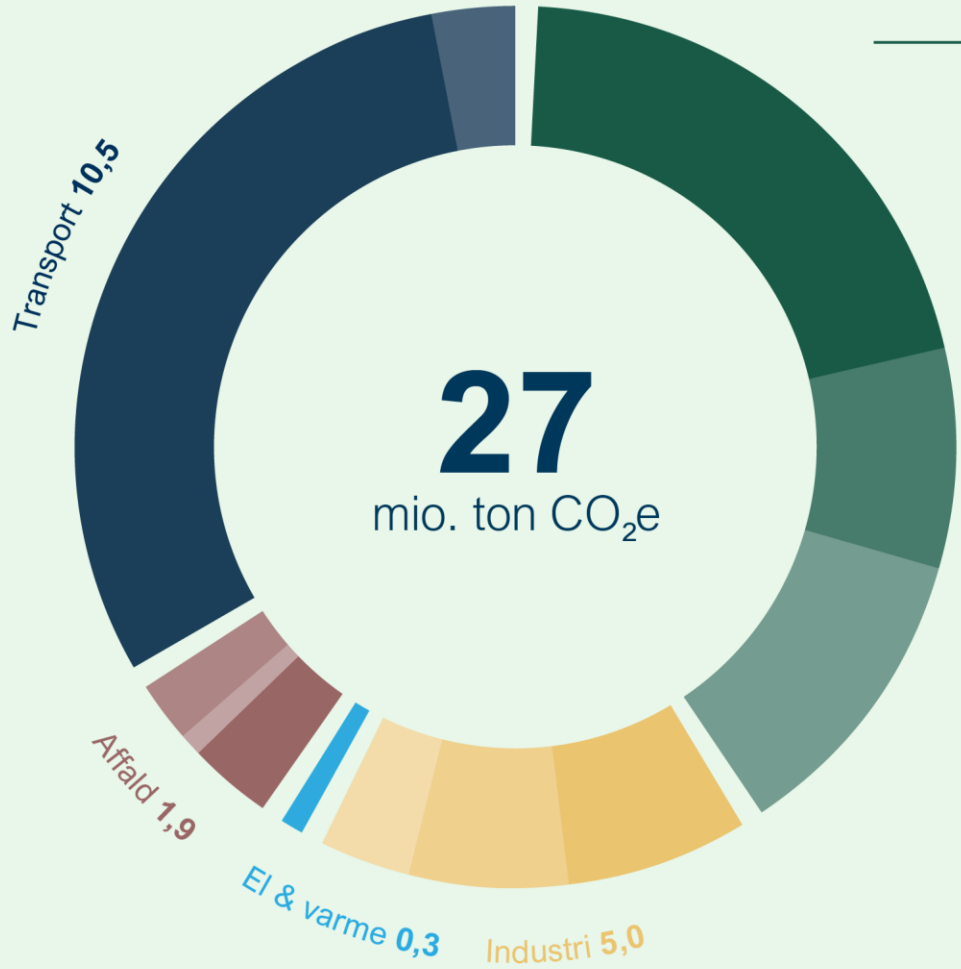

Dagsorden

- **Problemstillingen:** Hvad vil en klimaregulering af landbruget betyde for erhvervets økonomi, for samfundsøkonomien og for miljøet?
- **Udgangspunktet:** Forslagene til klimaregulering af landbruget fra Ekspertgruppen for en grøn skattereform
- **Regneværktøjet:** GrønREFORM-modellen

Ekspertgruppens forslag til klimaregulering af dansk landbrug

Samlede danske drivhusgasudledninger i 2030

Land- og skovbrug

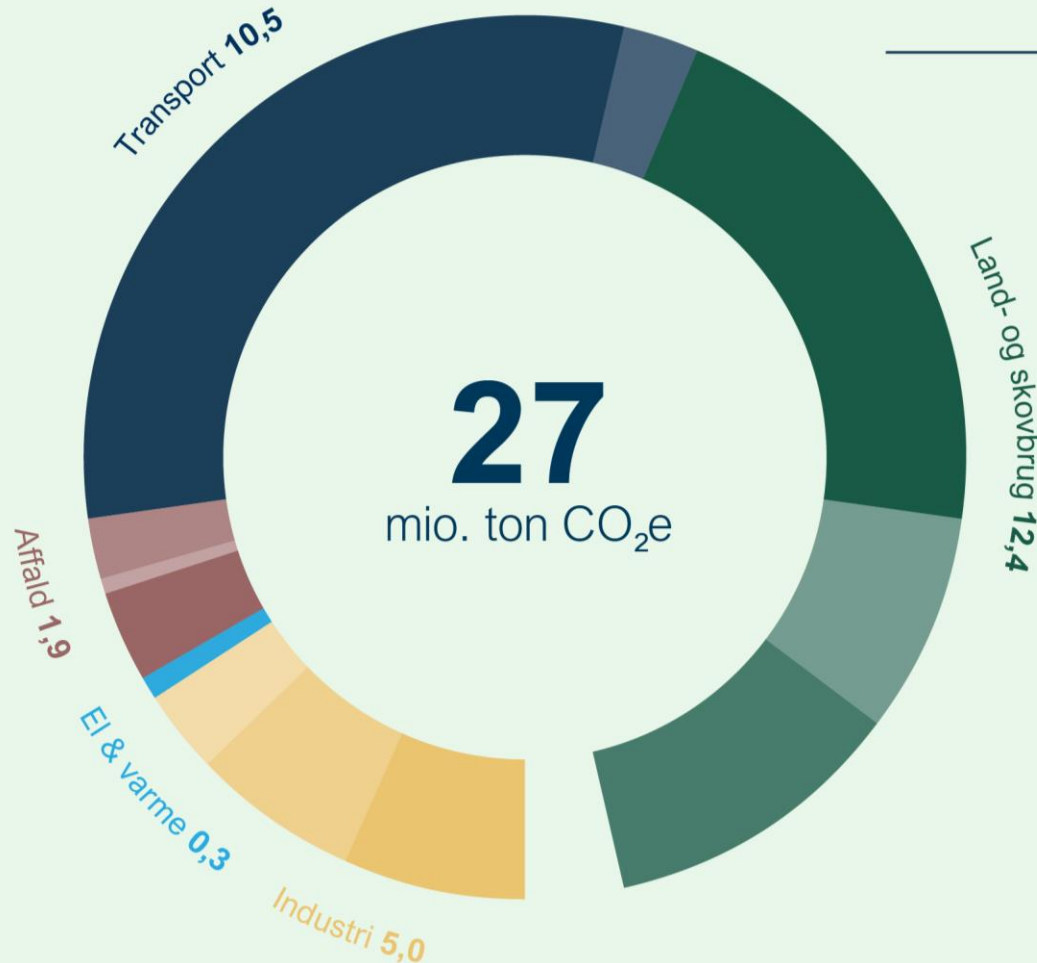
Animalsk produktion
6,5

Arealanvendelse
2,3

Planteproduktion
3,6

12,4
mio. ton
CO₂e

Ekspertgruppens forslag dækker næsten alle udledninger i 2030

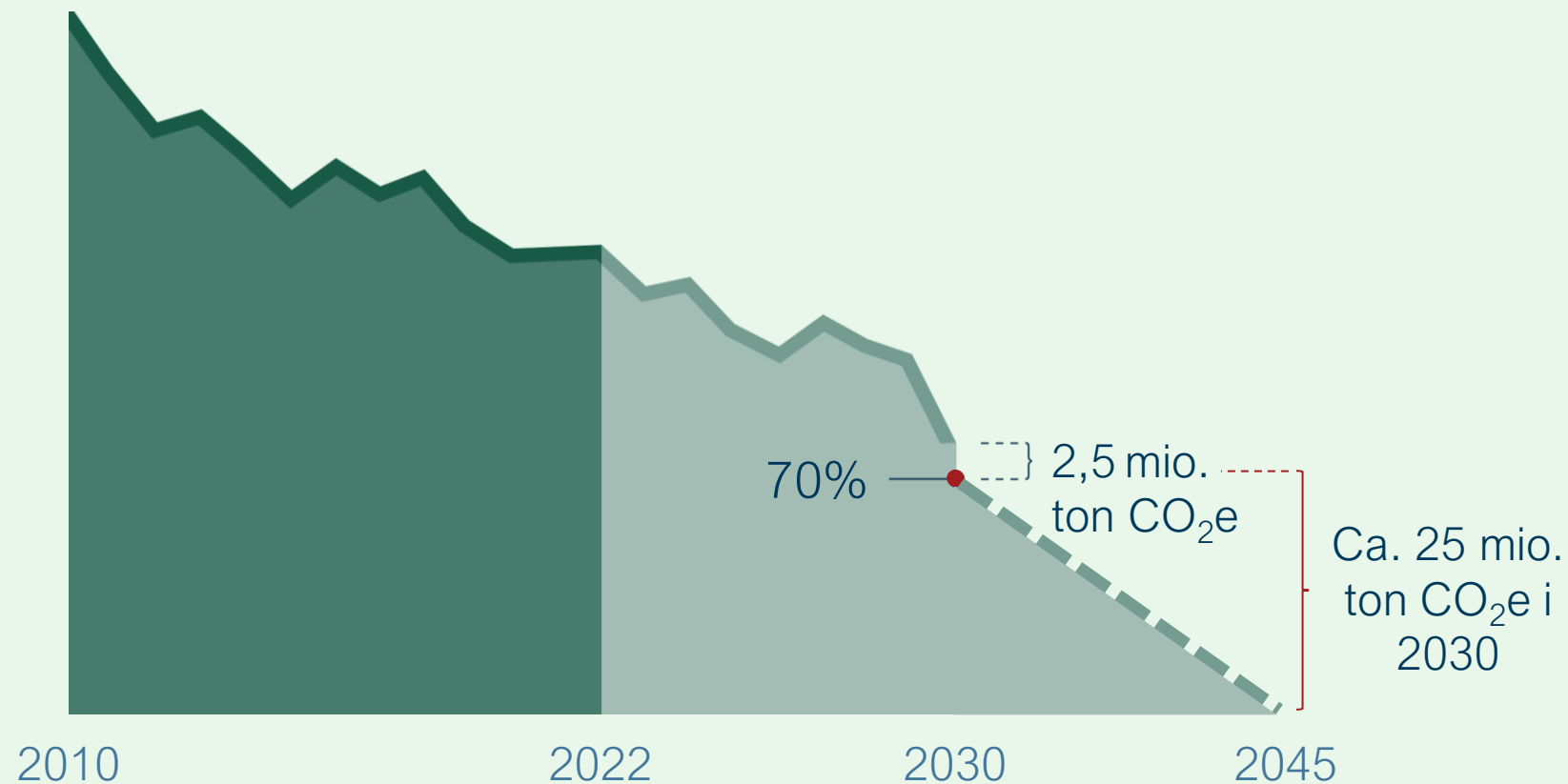

89%

Dækket af
ekspertgruppens
anbefalinger

Klimalovens 70% målsætning er udgangspunktet for ekspertgruppens modeller

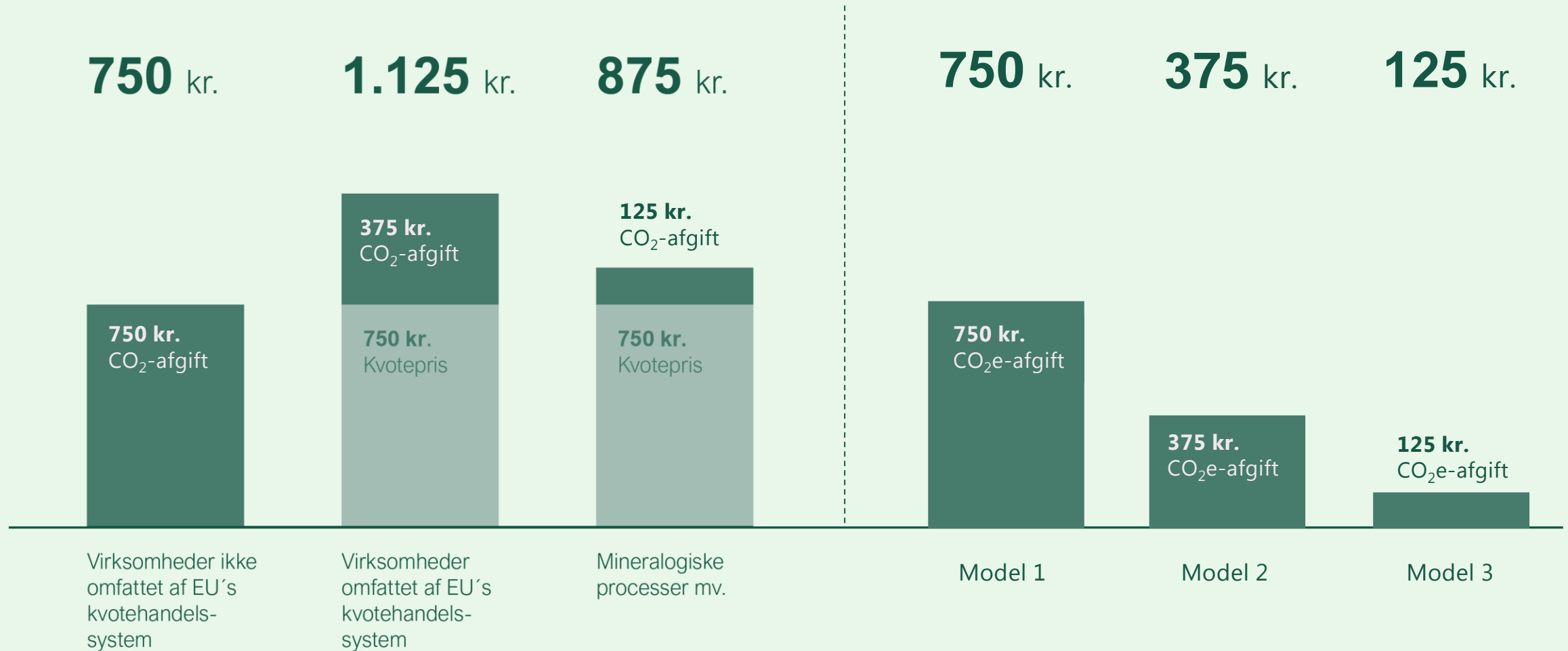
Mio. ton CO₂e

Manglende reduktioner i forhold til 2030-mål efter implementering af grøn skattereform for industrien og andre nylige tiltag (skøn primo 2024):
-2,5 mio. ton CO₂e

Politisk aftale om grøn skattereform for industrien

Ekspertgruppens modeller for landbruget

Fællestræk på tværs af de tre modeller

Afgift på husdyr og gødning baseret på eksisterende datakilder

Fremme af vådlægning af kulstofrige landbrugsjorder via afgift kombineret med tilskud

0,3 mio. ton CO₂e i 2030
(**1,0** mio. ton CO₂e i 2032)

Tilskud til skovrejsning svarende til 460 kr./ton CO₂e (en såkaldt negativ afgift)

0,1 mio. ton CO₂e i 2030
(**2,1** mio. ton CO₂e i 2045)

NB: Alle modeller lever op til Klimalovens 70 pct.-mål og EU's byrdefordelingsaftale.

Regneværktøjet: GrønREFORM-modellen

Formålet med GrønREFORM-projektet

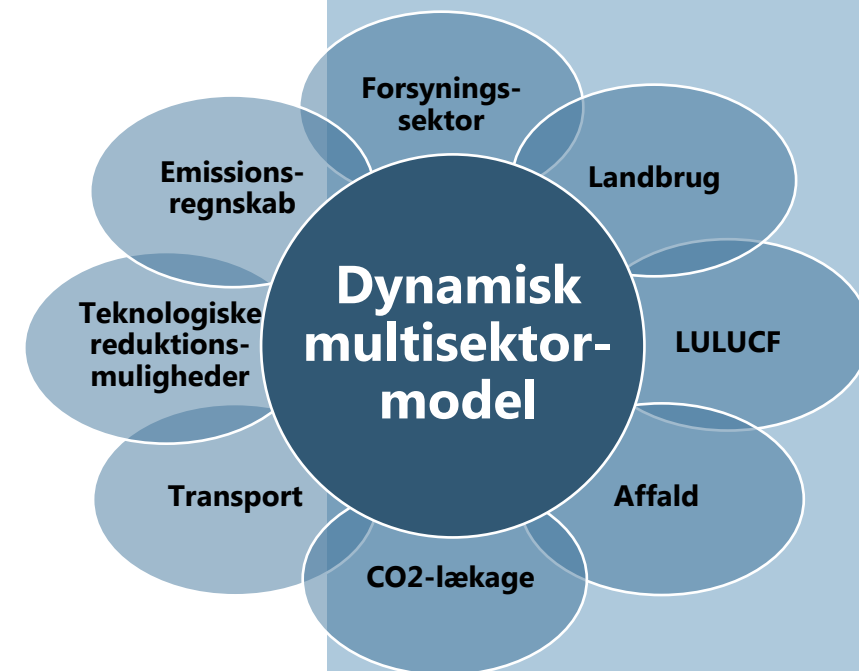
Udvikling af et analyseredskab, der kan bruges til en sammenhængende og konsistent vurdering af

- Miljø- og klimaeffekter af økonomisk politik
- Samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske effekter af miljø-, energi- og klimapolitik

Overordnet formål: At lette en systematisk integration af de vigtigste klima- og miljømål i tilrettelæggelsen af den økonomiske politik

Overblik over GrønREFORM-modellen

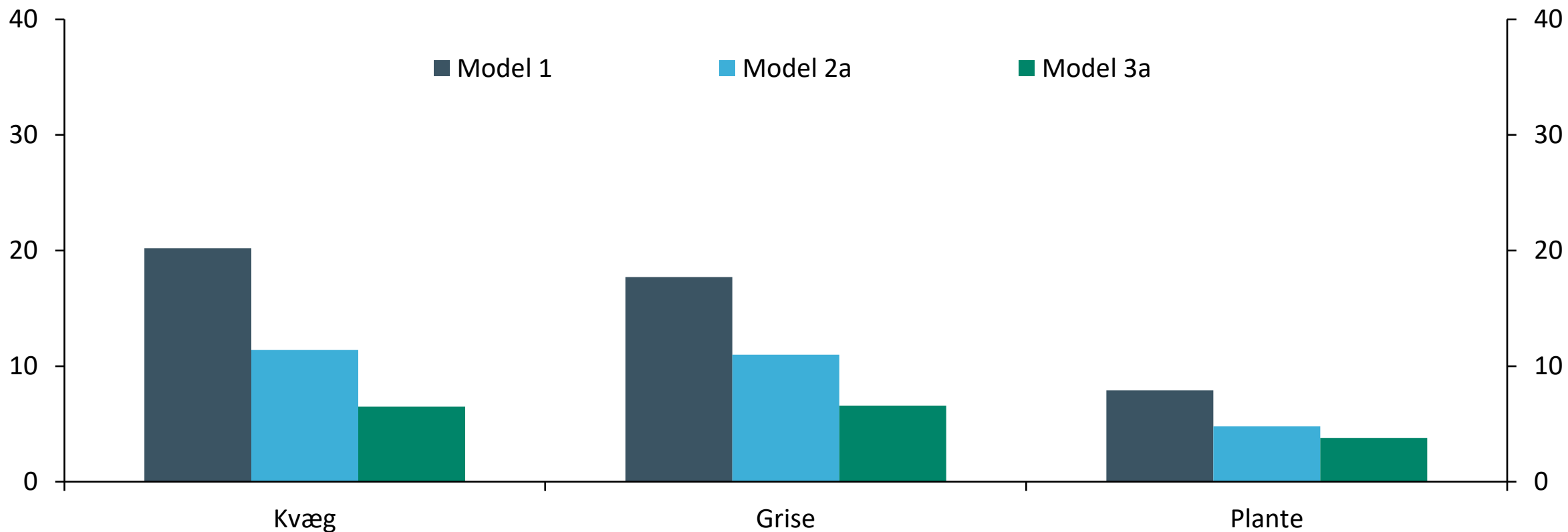
- Dynamisk multisektormodel med stor detaljerighed: Mange sektorer, energi og emissioner i fysiske mængder og detaljeret modellering af afgifter mv.
- Eksplicit modellering af teknologiskift pba. information om tekniske potentialer og følgeomkostninger til kapital og energi fra Energistyrelsen og andre kilder.
- Detaljerede delmodeller med modulær sammenkobling – Kan slås til og fra efter behov

Effekter af afgiftsmodellerne på landbrugets økonomi

Forventet produktionsnedgang i landbrugets driftsgrene

Produktionsnedgang, pct.

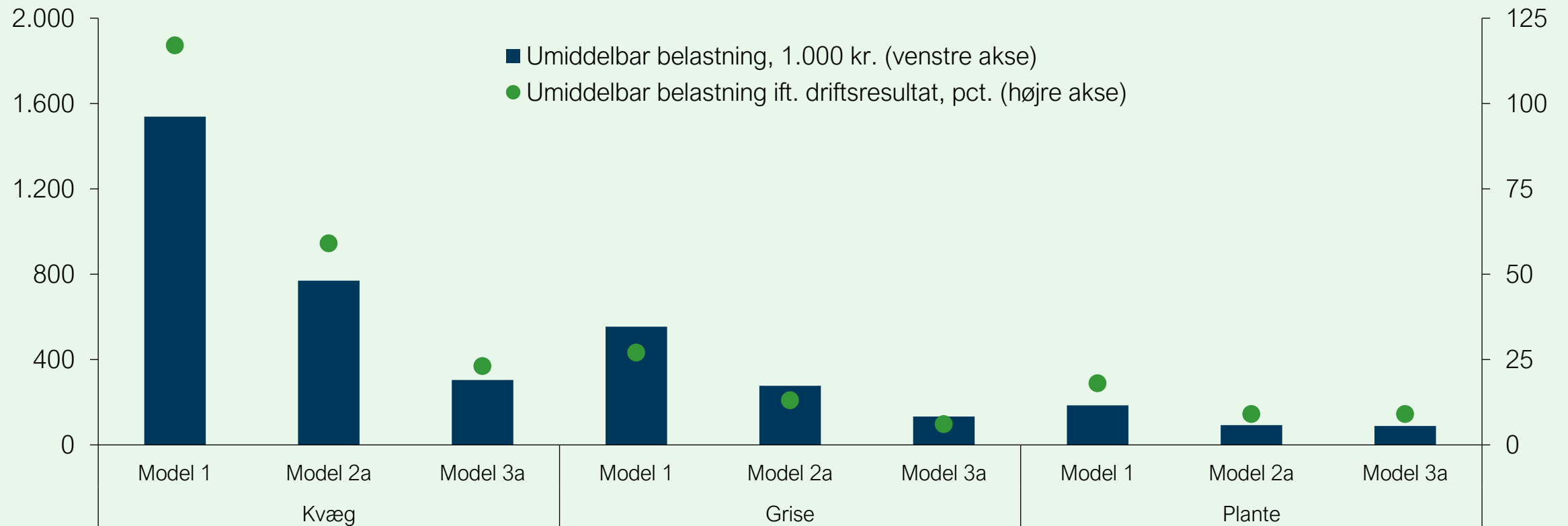

Produktionsnedgang, pct.

Umiddelbar økonomisk belastning for gennemsnitsbedrifter

Umiddelbar belastning,
1.000 kr.

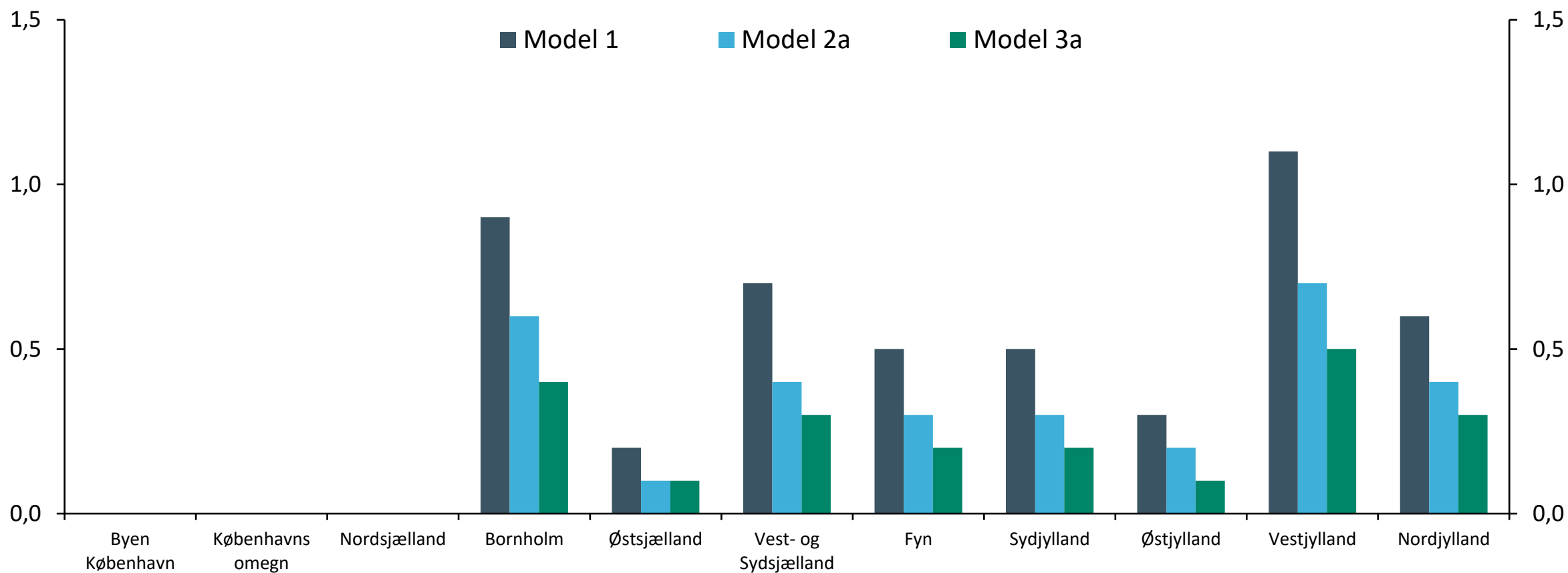
Umiddelbar belastning
ift. driftsresultat, pct.

Fald i værditilvækst følger landbrugets placering

Fald i BVT i pct.

Fald i BVT i pct.

Effekter af afgiftsmodellerne på samfundets økonomi

Udledninger fra landbruget er relativt store ift. sektorens andel af økonomien

	Industri mv.	Landbrug inkl. følgeindustri
Sektorens bidrag til dansk velstand (BVT)	 22%	2%
Andel af den samlede beskæftigelse i Danmark	 18%	3%
Andel af Danmarks samlede eksport	 25%	7%
Andel af samlede udledninger i 2030	 19%	46%

Effekter på beskæftigelse og fordeling

- Beskæftigelsen i landbruget og følgeindustrien falder isoleret set med ca. 10 pct. i model 1 og 2 pct. i model 3.
- Det svarer til hhv. 0,25 pct. og 0,05 pct. af den samlede beskæftigelse.
- Beskæftigelsesnedgangen i landbruget modsvares af stigninger i andre erhverv.
- Ingen af modellerne påvirker indkomstfordelingen i nævneværdig grad.

Model 1

750 pr. ton CO₂e

Model 2

375 pr. ton CO₂e

Model 3

125 pr. ton CO₂e

**Danske reduktioner
i 2030 (2045)**

3,2 (ca. 6,0)
mio. ton CO₂e

2,6 – 2,8 (ca. 5,5)
mio. ton CO₂e

2,4 – 2,6 (ca. 5)
mio. ton CO₂e

**Globale reduktioner
i 2030**

1,8 – 2,5
mio. ton CO₂e

2,0 – 2,4
mio. ton CO₂e

2,1 – 2,4
mio. ton CO₂e

**Samfundsøkonomisk
omkostning**

150 kr.
pr. ton CO₂e

250 – 325 kr.
pr. ton CO₂e

475 – 575 kr.
pr. ton CO₂e

**Umiddelbar
belastning**

5,9 mia. kr.

2,5 – 3,1 mia. kr.

1,3 – 1,9 mia. kr.

**Offentlige finanser i
2030**

1,2 mia. kr.

-0,5 mia. kr.

-2 mia. kr.

Gødning: Mulighed for tilskud frem for afgift

- Tilskud til reduceret gødningsanvendelse ved omlægning af direkte landbrugsstøtte
- Fra passiv indkomststøtte via EU's landbrugsstøtte til aktiv støtte til klimavenlig omstilling
- Landbruget belastes mindre...
- ... men færre drivhusgasreduktioner, højere skyggepriser og større offentlige underskud end afgiftsmodellen (a)

Effekter af afgiftsmodellerne på miljøet

Positive eksternaliteter: Samfundsøkonomisk værdi af miljøeffekter

<i>Mio. kr. i 2030</i>	Kvælstof	Ammoniak	Rekreation	Total
Model 1	480	100	200	770
Model 2a	380	60	200	630
Model 2b	200	40	200	430
Model 3a	260	40	200	490
Model 3b	170	20	200	380

NB: De positive effekter på biodiversiteten er ikke indregnet, men kan være betydelige.

Kvælstofeffekter af afgiftsmodellerne

Reduceret Kvælstofudledning til kyst i 2030 (ton)				
	Lavbund	Skovrejsning	Gødningsreduktion	Samlet reduktion i udledning
Model 1	1.100	800	3.900	5.800
Model 2a	1.100	800	2.700	4.600
Model 3a	1.100	800	2.100	4.000

Tak for
opmærksomheden!